

AP 4 STYR BEHOLDNINGERNE OG FÅ OVERBLIK OVER BEDRIFTENS ØKONOMI

**Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer i landdistrikterne**

Miljø- og Fødevareministeriet
Landbrugsstyrelsen

Den Europæiske Landbrugsfond
for Udvikling af Landdistrikterne

LDP 2020

Se 'EU-kommissionen, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne'

Beholdninger: Registrering af udbytte i marken og foderopgørelser hvert kvartal giver overblik over bedriftens økonomi og sikrer Niels Peter Mogensen et bedre beslutningsgrundlag.

På Dalsgaard ved Hadsund har Niels Peter Mogensen haft måleudstyret fremme, da høsten skulle i hus. Han har for første gang registreret udbytte på hver mark og ved dermed, hvor mange tons grovfoder hver mark har givet, og hvilken tørstofprocent foderet havde. Dataene skal sammen med kvartalsvise opgørelser over foderforbruget bruges til lave resultatopfølgning. Den sikrer ham overblik over bedriftens økonomi og dermed et bedre grundlag at træffe beslutninger ud fra.

Nemt at registrere udbytter

Ifølge den østjyske landmand var det nemt at registrere udbytte ved årets høst. Maskinstationens finsnitter kunne måle, hvor mange tons de høstede. Samtidig målte Niels Peter Mogensen tørstofprocenterne for de enkelte marker. For ham har det været rart at få tal på udbytte i marken.

"Jeg synes, det var spændende at se, hvad den enkelte mark giver og se udbyttevariationen. Nu ved vi helt præcist, hvad det gav," fortæller han.

Netop de præcise registreringer af udbytte er vigtige, fordi de bl.a. skal bruges til at lave en resultatopfølgning. En resultatopfølgning indeholder i modsætning til en likviditetsopfølgning

status på beholdninger og foderforbrug og kræver dermed, at man har opgjort sine udbytter samt foderforbruget for at få et korrekt resultat. Med den får man et bedre overblik over bedriftens økonomi og rentabilitet – også i de enkelte driftsgrene – samt et bedre billede af, om man når det forventede resultat. Dette kan bruges som grundlag, når der skal træffes beslutninger omkring bedriften.

"Et vækstår foran"

En fordel ved resultatopfølgning er også, at man allerede efter høsten kan beregne markøkonomien. F.eks. kan man ved opfølgningen pr. 31/10 allerede beregne fremstillingsprisen på grovfoder.

"Dermed kan man få analyserne 4-5 måneder tidligere, end hvis man skulle vente på, at driftsgrensanalysen og fraktilanalysen bliver færdige sammen med regnskabet," forklarer Vibeke Hjørlev Rasmussen, specialkonsulent ved SEGES Erhvervsøkonomi. Med de tidlige analyser kan man dermed reagere langt hurtigere.

"Normalt kommer analyserne på et tidspunkt, hvor landmændene har mest travlt, så der kan vi ikke nå at ændre noget i marken, og når landmanden har tid igen, arbejder vi med gamle tal. Så det er godt at kunne arbejde med helt friske tal," fortæller planteavlskonsulent Jens Peter Rasmussen fra LMO. Han bakkes op af Niels Peter Mogensen.

"Det er rart at have tallene, inden du skal lave en ny markplan. Får du dem først i foråret, så er løbet kørt. Du er jo et vækstår foran, hvis der er noget, der skal justeres," pointerer han.

Analyser giver overblik

For Niels Peter Mogensen har analyserne også givet ham et bedre overblik over bedriftens økonomi.

"Det giver ikke flere penge på gården, men man kan se, hvor de er tjent henne. F.eks. har beregningen af fremstillingsprisen på grovfoder bekræftet os i, at det ikke var helt tosset, det vi gik og lavede. Man synes jo altid, at man gør det så godt, men det er jo ikke sikkert, at det er godt," fortæller Niels Peter Mogensen.

Den østjyske landmand har ud fra sine data også fået beregnet rentabiliteten i sine forpagtningsaftaler. Han synes, det er rart at få tal på, hvad han egentligt må betale, for at det kan løbe rundt.

"Man hører det her tal, at det skal man give, ellers får man ikke jorden. Men man ved egentligt ikke, om det giver penge eller ej. Nu ved jeg, hvad det koster," forklarer han. Han opfordrer andre landmænd til at kaste sig ud i registreringsarbejdet, så de kan få bedre indblik i økonomien på deres bedrift.

"Jeg synes, de skal prøve. Det handler først og fremmest om at få registreret markudbytterne og opgjort foderbeholdningerne. Men man skal afgøre, om vil man bruge den tid, det tager," fastslår han.

Præcise tal giver bedre beslutningsgrundlag

En af de væsentligste effekter af arbejdet med udbytteregistrering og opgørelse af beholdninger er mere præcise opgørelser af status til regnskabet. Upræcise opgørelser i regnskabet betyder, at driftsgrensanalysen, fraktilanalysen og fremstillingsprisen bliver misvisende eller decideret forkerte. Det forklarer Lene Bruun Siriwhadhananuraks, der er specialkonsulent ved SEGES Erhvervsøkonomi og til daglig arbejder med analyser af landbrugets regnskabstal.

"Hvis udbytterne ikke er opgjorte på baggrund af præcise registreringer, så er det skønnede tal, som indgår i regnskaberne og dermed i analyserne. Det betyder, at de beslutninger,

landmanden træffer, tages på et usikkert grundlag. Når man arbejder med opgørelse af beholdninger og udbytteregistrering, så minimerer man den usikkerhed. Dermed giver man sig selv et mere præcist beslutningsgrundlag”, forklarer Lene Bruun Siriwardhananuraks.

Mælkeproducent Niels Peter Mogensen fra Hadsund kan også se gevinsten ved mere præcise analyser.

”Det giver et mere præcist billede. Hvis analyserne f.eks. viser, at man har avlet alt for lidt i marken, så kan det betyde, at folk, der vurderer bedriften udefra, tror, at man ikke kan finde ud af at passe marken, og at de vurderer, at man derfor ikke skal have de marker. Men det er jo ikke sikkert, at det passer, hvis analyserne er forkerte” illustrerer Niels Peter Mogensen. Planteavlskonsulent Jens Peter Rasmussen fra LMO er enig i, at det er vigtigt med præcise analyser og udbytteregistreringer, for at man kan træffe de rigtige beslutninger.

”Jo mere præcise analyserne er, jo nemmere er det at drage de rigtige konklusioner. Vi vil gerne kende udbytterne på markniveau, så vi kan vælge de rigtige afgrøder til de rigtige marker,” forklarer han.

Fakta om bedriften

- Dalsgaard ved Hadsund.
- Ejer: Niels Peter Mogensen.
- Har 170 køer af Rød Dansk Malkerace.
- Driver 130 hektar primært med grovfoder.
- Har to fuldtidsansatte og en medarbejder i flexjob.

Kom i gang med opgørelse af beholdninger

- Mål udbytterne, når der høstes, helst med en flowmåler på finsnitteren eller ved at veje hvert læs. Tag også tørstofanalyser af hver mark.
- Registrer dataene, f.eks. i MarkOnline, og helst i forbindelse med høsten. Informer evt. dine rådgivere om registreringerne.
- Lav foderopgørelser, som minimum hvert kvartal, gerne hver måned, så du kan kontrollere det faktiske forbrug fra silo og stakke.
- Brug den automatiske foderregistrering i din fuldfodervogn til at registrere foderforbruget.
- Tast foderopgørelserne ind i DMS Foderkontrol.

Artiklen er publiceret i magasinet Kvæg. Se mere [her](#).